

prázdné slovo. Promiň mi, kněžno milostivá, dovoluji-li si tebe pokárat, ale nemohu opomenout, abych ti nepřipoměla jistý den předešlého roku. Bylo to na Zbraslavi, přes nevělu Jeho Milosti krále odmítla jsi hrdě šeredné posly krále Karla Roberta, obávajíc se, že i on bude rovněž jak oni postrádati vši vnady, nevynikaje ničím víc než ohromnými kníry. Směšno, jak se pak ve své chloubnosti nadýmali, že prý samovolně vyvolili Beatrix."

Kněžna se usmála, kdež obě dívky vypukly v hlučný, veselý smích. "Pravda, a ubohá Beatrix musila pak chtěj nechtěj následovati uherské posly do jich vlasti."

"A neštězuje si pranic na šerednost tamějších pánů, naopak podotýká, že Jeho Milost Karel Robert má velmi krásné, černé oči, skoro, ale jen skoro tak krásné jako ty, vznešená paní!" pravila Margarita.

"To že píše? Bud' tak laskava, Margarito, a přečti mi ještě jednou toto místo."

Uposlechnuvši vyzvání, četla tato: "A hroziš-li se ještě černých, drsných mých poddaných, musím ti oznámit, má vnadná sestřínko, že jsou i hezčí bohatýři mezi těmito Maďary, ano sám Karel Robert, ač není rozený Maďar, má krásné černé oči, skoro ale jen skoro tak krásné jako ty tvé—"

"Čti dále," pobízela kněžna, přestavši Margaritu.

"Jedno však se mi zde nelíbí, drahá Marie; ačkoli se na zdejším dvoře nalezájí také Němci a Francouzové i Italové, jsem přece nucena, chci-li vyhověti svým poddaným, abych se učila jejich nepřijemné řeči. Ach, Marino! jak divně zní, o tom nemáš ani pojmu v uších v té rovněž cizí Praze."

"Dost, dost! v té cizí Praze! Nezdá se ti Kristino, že poslední slova byla velmi dobře volena? Ale co se tebe ptám, ty jsi zde odchována, jsi tu domovem. Co myslíš ty, Margarito?"

"Já? myslím, vznešená velitelko, že je nejlépe maďarštině se vysmát a češtině se neučit; vždyť naši hezčí bohatýři umějí francouzsky i německy."

"Na příklad pán z Buchsesu?" škádlila Kristina.

"Ah jdiž! Což jest pouze ten na pražském dvoře? Mohla bych ti najmnožství jiných, poseček: Jan z Lucemburku, Ojířovic z Landštýna, z Dubé mladší, pán z Dobrušky, Zvířetický, mladší pán z Lipé, Vilém z Valdeka a jiní."

"Hahaha! snad nejsi zamilována, Margarito, do pana Valdeka, kterýž je třikráte tak stár, jako ty!"

"Ne, ne; tys oškliha, Olbramovno, podřekla jsem se. Ostatně mě vážný ten velmož nenávidí jako mého strýce, ač je při tom roztomile úslužný."

"Kdo že tě nenávidí, Margarito?" přerušila spor dívek kač na, jež se byla opět zahleděla z okna.

"Pán z Valdeka." — "Z Valdeka? a proč?" Slečna z Henneberku se zarděla. "Aj, protože jsem cizinka, řekl mi kdysi pán z Ronova."

Knížecí děva se ještě víc zasmušila. "Máš pravdu, Margarito," pravila. Ti čeští velmožové nenávidějí nás všechny, nechávají nás stále pocítovat, že jsme v cizině, že nejsme domácí. Můj bože, já to co den více pocítuji! Jedni jsou přáteli pouze mé škvakové, druzí nás nenávidějí vespolek, a kdyby nebylo věrného měšťanstva pražského, již dávno bychom se snad byli navrátili do otčiny. Kéz to bůh dá! přeju si toho srdečně, což mne donutilo, že jsem žádala včera pána z Lipé, aby mi vyžádal rozmluvu s králem; prosila jsem by svolil k mému návratu do Lucemburku; odmítl mne. Jsem zapomenuta od něho i od světa! Ale tuším, že s vypočítávala pány při královském dvoře."

"Ano Milosti, jmenovala jsem některé, jež uznávám za velmi hezké."

"A podotkla i starého pana Valdeka," osmělila se Kristina poškádliti družku.

Kněžna se rozmarně usmála, patně jí bavit předmět. "Kteří pánové to byli?" tázal se.

"Nevím, nejmenovala jsem všechny. Ostatně vědomo ti, Milosti, že se neuká'e většina bohatýrstva ani u dvora. Myslím, že to byli pánové z Lichtemburka, Zvířetický, mladší z Dubé, Ojířovic, pán z Dobrušky, mladší pán z Lipé—"

"Ty všechny znám, ale toť příliš málo. Pomoz Margaritě, Kristino."

"Toť těžké! Mlkuláš, kníže Opavský, pan Buchses—"

"Ten sem nepatří, je cizinec a první není hezký," přerušila ji zlobivě slečna z Henneberku.

"Nuže, mladý Šternberk," vypočítávala s potutelným úsměvem Olbramovna; "byl zde před rokem s poselstvím."

"Nikdy více?"

"Ne, Milosti," — "Proč?" — "Odpusť—" "Mluv!" — "Nenávidí Jeho Milosti krále." — Marie se zasmušila. "Víc nevíš nikoho?"

"Milosti, hezkých bohatýřů je pomalu, ale přec. "Jatbod z Třebouně, pan — ne, ne, posečekaj Milosti, včera jsem uzřela na hradě sestřence pana hofmistra, Oldřicha z Řičan; znám jej velmi dobře, veselý to pán, nový dvořan."

"Nový?" tázala se živě kněžna.

"Zajisté. Milosti, toť obr. Představoval mi jej komoří pán z Michalovic, a my se zatím dávno ji známe, hahaha! A ještě jeden mladý bohatýř sem přibyl s pánem z Zerotína; nenastoupil ale posud službu, a nevím věru jak sluje."

"To ti řekl též pan komoří?"

"Jdiž, toť oplátka: pravil mi tak pán z Buchsesu." Obě dívky si vyčetly své oblíbenice.

"Zerotín?" tázala se opět kněžna. "Ah ano, toť onen pověstný rek; znám jeho jméno ode dvora otce, a nemýlím-li se, ty často zpíváš o něm písne Kristino."

"Ano, Milosti; naučil mě jí zbrojnoš, jenž loni stával na stráži v rajské zahradě, a před tím jsem ji částečně znala od zbrojnošů a dělníků otcových. Poroučí Tvá Milost, abych zpívala?"

"Ne, ne, až podruhé, pamatují se." A Marie Lucemburská vyslovila zvonivým hlasem první česká slova v této rozmluvě:

"Na statném oři vyjel do světa mladý rek slaviti jméno Čecha, přijmouti krásy vděk i bdy, jež mu skytly."

"Krásně! Jak spanile!" volaly čestné dámy.

Kníž cí děva se usmála. "Aj, jak dětinsky si počínáme!" pravila. "Přebíráme se ve jménech českého panstva, abychom je pomlouvaly. Věru, madame Charliere nemohla by hůře překlepat celý dvůr. Můj bože, co si ale počítí dlouhou chvílí?"

"Madame Charliere!" zasmály se dívky nevšímajíc si posledních slov. Paní hofmistrně byla asi v malé vážnosti u dívek "Tiše!" poručila kněžna "zdá se mi, že slyším její kroky."

"A mužské!" Zvědavě pohlížely všechny ku vchodu, těšíce se na vzácnou v těchto místech mužskou návštěvu. Král Jan, který měl na starosti pouze svou osobu, zapomínal rovněž tak jako na svou vladařskou úlohu a na své povinnosti ku královně Elišce i na svou sestru Marii. Život této i její společnic byl v nepřítomnosti svakové nejspíše vězení podoben. Na neštěstí nebyla totiž sličná sestra králova schopna ani zasednout ke kostkám ani k poháru, neb chopiti se meče, z té příčiny musila se nudit. Tak jako zábav bylo jí uskrovněno i služebnictva, neměla určité úřadnictvo, vlastní dvůr, jako královna česká, závisela pouze na milosti Jana, kterýž vydržoval sotva svou družinu. Vůbec pozorujeme ve dřívějších dobách, že čím nádherněji se vedl dvůr krále a královny, čím všemocnější byli tito, tím nepatrnější místo zaujímaly při dvoře mladé kněžny a knížata, pokud sluli ještě slečnami a paníci.

"Pan Heřman z Miličina, dvořan jeho královské Milosti, prosí Tvou Milost!" vstoupila madame Charliere. "Promiň, že pospíchám a vyžadují si panu Olbramovnou. Pán z Vivares si přál ozdobený pas, chci jej překvapit." Kristina zamračivši se následovala silně obtlustou paní hofmistryni, kteráž zaujímajíc od dětinství místo vychovatelky při kněžně osobovala si právo rozkazovat oběma společnicím víc než sama kněžna. Tyto jí sice poslouchaly za to ale sloužila jim po straně za terč úšklebů, v čemž jim opět princezna nebránila. Madame Charliere, markýza z Vivares, nechala vstoupiti mladého bohatýra, načež s Kristinou odešla.

"Toť on!" vyklouzlo rtům kněžny Marie, jež byla již dříve povstala. Blesk ruměnce přelétl její tvář. Slova ta polotichá i ruměn vyzradily Margaritě neobyčejnou dnes zádumčivost Marie Lucemburské i příčinu její vyptávání po dvořanech. Nedivila se. Rytíř z Miličina byl skutečně krásný muž. Hnědý, kadeřavý vlas který nepotřeboval k vyhovění tehdejší modě kadeřivek a nátočků, s očima i vousy tétéž barvy krásil jeho vnadnou tvář. Vysoká plná postava dodávala mu nádherného vzezření. Oděn byl v oblíbený tehdejší při dvoře kroj, jenž vytiskl staročeské čepice a řízy v úzké škorně, zdobené zlatými ostruhami, v úzké hedbávné spodky, v krátký kabátec, vše hnědé barvy. Hluboce se ukloniv tiskl ruku na lehký, ozdobený meč, zavěšený na bílém pasu; pohlédl pak uctivě na kněžnu, upřev své zraky odvážlivě v její sličnou tvář, jakoby si chtěl vrýtí něžné ty rysy v paměť. Bezděky vždy vložil ruku na srdce mocně bušící a očekával oslovení.

"Budiž mi vítán," pravila učinivši krok ku předu a jevíc se mu v celé své nádheře a útvarné kráse, s tváří hluboce utajivší pohnutí. "Neznám tvé jméno, ale přicházíš z vůle mého královského bratra, račiž prosím mluvit."

A skutečně potřeboval bohatýř toto vyzvání, jsa omámen postavou, kteréž se mu včera jako blesk byla zjevila. Uzavřený kněžnin život byl příčinou, že jí uzřel pouze jako bludičku. "K službám vznešená paní, rač' přijmout milostivé pozdrav, kterýž ti mám vyříditi od Jeho Milosti krále. Zplnomocnil mne, abych ti vyjádřil žal jeho nad tím, že snášíš na pražském hradě muka dlouhé chvíle a pocitu osamělosti. Žádá tě, Milosti, abys nakládala libovolné mým silami, k čemuž i já svou vřelou prosbu příkládám."

"Dík Jeho Milosti, že si zpoměl na mne, dík i tobě, pane z Miličina. Jsem ti povděčna za tvou obětivost. Ukončil jsi již své poselství?"